

Briselē, 2026. gada 29. maijā
(OR. en)

9837/26

RECH 248
COMPET 642
IND 373
MI 551
EDUC 187
TELECOM 276
ENER 290
ENV 584
AGRI 434
TRANS 355
SAN 361
ATO 23

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2026. gada 28. maijs

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: COM(2026) 255 final

Temats: KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI
Gada ziņojums par Eiropas Savienības pētniecības un tehnoloģiskās attīstības darbībām un pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" uzraudzību 2025. gadā

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 255 final.

Pielikumā: COM(2026) 255 final

Briselē, 28.5.2026.
COM(2026) 255 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**Gada ziņojums par Eiropas Savienības pētniecības un tehnoloģiskās attīstības darbībām
un pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” uzraudzību 2025. gadā**

1. PAMATINFORMĀCIJA

Šajā ziņojumā ir sniegts pārskats par ES galvenajām pētniecības un inovācijas darbībām un par pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” un *Euratom* pētniecības un mācību programmas uzraudzību 2025. gadā.

Ziņojums izstrādāts saskaņā ar [Līguma par Eiropas Savienības darbību](#) (LESD) 190. pantu un [Euratom līguma](#) 7. pantu saistībā ar 50. pantu [Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā \(ES\) 2021/695, ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”](#), un 12. pantu [Padomes Regulā \(Euratom\) 2021/765, ar ko izveido Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu](#).

2. POLITISKAIS KONTEKSTS UN NORISES

Pētniecība un inovācija 2025. gadā būtiski sekmēja svarīgāko ES iniciatīvu virzīšanu, uzsverot to lielo nozīmi konkurētspējas uzlabošanā. Nākamajā iedaļā ir aplūkota šo norišu pārveidojošā ietekme dažādās nozarēs, kura apstiprina ES apņemšanos veicināt uz inovāciju vērstu ekonomiku.

2.1. Ilgtspējīga Eiropas labklājība, vienotais tirgus un konkurētspēja

Maijā tika uzsākta [iniciatīva “Izvēlies Eiropu”](#), kuras mērķis ir padarīt Eiropu par **pētniekiem vispievilcīgāko galamērķi**. Savukārt [ES jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu stratēģijas](#) mērķis ir padarīt ES par tehnoloģiju virzītu jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu vadošo centru. Lai veicinātu pasaules līmeņa, pieejamu un nozarei pielāgotu infrastruktūru, Komisija arī pieņēma [Eiropas pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūru stratēģiju](#).

2025. gada Eiropas pusgadā galvenā uzmanība tika pievērsta Konkurētspējas kompasa prioritātēm, to skaitā inovācijas plaisas novēršanai. Atspoguļojot šo prioritāti, 26 dalībvalstis saņēma konkrētai valstij adresētu ieteikumu par pētniecību un inovāciju.

Nozaru līmenī, lai īstenotu pētniecības un inovācijas darbības, kas paredzētas jaunajā [rūpniecības rīcības plānā Eiropas autobūves nozarei](#), Komisija sadarbojās ar attiecīgo partneru apvienībām autotransporta un akumulatoru jomā, izmantojot saprašanās memorandu un tā nodevumus. Pētniecība un inovācija arī veicināja jaunā ES Kosmosa akta priekšlikuma izstrādi. Tā mērķis ir sekmēt inovāciju un stabilu darījumdarbības vidi. Līdztekus tam Komisija nāca klajā ar paziņojumu, kurā izklāstīts redzējums par Eiropas kosmosa ekonomiku. Komisija pieņēma [redzējumu par lauksaimniecības un pārtikas nozari](#), kurā uzsvēra, ka pētniecība un inovācija ir pievilcīgas, konkurētspējīgas un taisnīgas agropārtikas sistēmas dzinējspēks. [Kīmiskās rūpniecības rīcības plāns](#) stiprina rūpniecības konkurētspēju, ilgtspēju un noturību, veicinot inovāciju. Komisija pieņēma jaunu [ES bioekonomikas stratēģiju](#) un [Eiropas Biotehnoloģijas aktu](#), ietverot aspektus, kas saistīti ar zaļajām tehnoloģijām un konkurētspēju pārtikas un veselības jomā.

Papildus tam Komisija pieņēma [dzīvības zinātņu stratēģiju](#), kuras mērķis ir līdz 2030. gadam ES padarīt par globālu inovācijas centru veselības, biotehnoloģijas, pārtikas sistēmu un zaļās ražošanas jomā.

Pētniecība un inovācija arī sekmēja [Jaunā Eiropas “Bauhaus” \(NEB\)](#) atbalsta projektus apkaimju būvētās vides pārveidei. [Paziņojumā par Jauno Eiropas “Bauhaus” un priekšlikumā Padomes ieteikumam par Jauno Eiropas “Bauhaus”](#) ir atzīts *NEB* projektu devums pētniecībā un inovācijā.

2.2. Stratēģiskā autonomija, aizsardzība un drošība

Tāpat kā konkurētspēja, arī drošība un noturība ir neatņemami politikas elementi, kas ir cieši saistīti ar inovāciju. Komisija 2025. gadā nāca klajā ar šādām politikas stratēģijām, kurās kā galvenie aspekti ir noteikti divējāda lietojuma pētniecība, inovācija un tehnoloģijas:

- [Eiropas sagatavošanas savienības stratēģija](#);
- [ProtectEU – Eiropas iekšējās drošības stratēģija](#);
- [baltā grāmata par ES aizsardzību – Gatavība 2030](#), kam sekos [aizsardzības gatavības ceļvedis 2030. gadam](#);
- [ES aizsardzības industrijas pārveides ceļvedis](#).

Tajās uzsvērts, cik svarīgi ir aizsardzības gatavības nodrošināšanā izmantot plašāku Eiropas civilās pētniecības un dziļo tehnoloģiju inovācijas ekosistēmu.

Ar [aizsardzības mini-omnibus paketi](#) likumdevēji provizoriski vienojās paplašināt [Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformas \(STEP\)](#) darbības jomu, lai iekļautu tajā arī aizsardzības tehnoloģijas un ļautu [EIP instrumentam Accelerator](#) atbalstīt divējāda lietojuma un aizsardzības inovāciju. 2025. gada kohēzijas politikas vidusposma pārskatīšana pastiprināja atbalstu *STEP* investīcijām un radīja jaunas iespējas kohēzijas programmās integrēt jaunās pētniecības un inovācijas prioritātes.

2.3. Zaļā pārkārtošanās

Komisija virzīja uz priekšu ES zaļo pārkārtošanos, izmantojot koordinētas rūpniecības, vides un pētniecības iniciatīvas, lai **dekarbonizāciju** padarītu par konkurētspējas virzītājspēku. Februārī Komisija nāca klajā ar [tīras rūpniecības kursu](#), kurā izklāstīti pasākumi energoietilpīgām nozarēm, tīrām tehnoloģijām un apritīgumam. Vienlaikus tika reformēts Ogļu un tērauda pētniecības fonds, lai vienkāršotu un paātrinātu tādas investīcijas pētniecībā un inovācijā, kas atbalsta ogļu un tērauda nozares dekarbonizāciju.

Izmantojot integrētas, uz inovāciju balstītas pieejas, tika risināti ar **bioloģisko daudzveidību, ūdeni, okeānu un piesārņojumu saistīti jautājumi**. Kā piemēru biodaudzveidības jomā var minēt jauno [Augsnes monitoringa aktu](#), kas atbalsta mērķi līdz 2050. gadam panākt veselīgas augšnes. [Eiropas Ūdensresursu noturības stratēģija](#) veicina ūdens nodrošinājumu, atjaunojot ūdens aprites ciklu, veidojot ūdens resursu ziņā viedu ekonomiku un ikvienam nodrošinot piekļuvi tīram un cenas ziņā pieejamam ūdenim. [Eiropas Okeāna paktā](#) prioritāte ir piešķirta okeānu pētniecībai, prasmēm un inovācijai.

Klimata un enerģētikas politika joprojām lielā mērā balstās uz zinātņi un inovāciju. Jaunas iniciatīvas 2025. gadā ietvēra [stratēģiskas pētniecības un inovācijas programmas publicēšanu veselības un klimata pārmaiņu jomā](#). Enerģētikas jomā [Lētākas enerģijas](#)

[rīcības plāns](#), [2025. gada progresu ziņojums par tīras enerģijas tehnoloģiju konkurētspēju](#), [Paziņojums par inovatīvām atjaunīgās enerģijas tehnoloģijām](#) un [Eiropas elektrotīklu pakete](#) pastiprināja inovācijas nozīmi tīras enerģijas izmaksefektīvas ieviešanas paātrināšanā.

2.4. MI un digitālā pārkārtošanās

Oktobrī Komisija pieņēma [stratēģiju “MI zinātnē”](#). Pamatprojekts ir izveidot Eiropas MI pētniecības padomes (*RAISE*) virtuālo institūtu, kas apvienos un salāgos Eiropas zinātniskos talantus un izcilību, datu jaudu, zinātniskos datus un pētniecības finansējumu.

Darbu pētniecības un inovācijas jomā virzīja arī tālāk aprakstītās norises digitālo tehnoloģiju jomā.

- Attiecībā uz **MI**, pārejot no **AI** reglamentēšanas uz īstenošanu, Komisija pieņēma [MI kontinenta rīcības plānu](#) un [MI pielietošanas stratēģiju](#). Pēc paziņojuma par [InvestAI](#) ES [paplašināja MI fabriku tīklu](#), stiprinot savu MI kontinenta mērķi un paverot ceļu turpmākām MI gigafabrikām.
- **Kvantu tehnoloģiju** jomā Komisija izvērta [Eiropas kvantu stratēģiju](#), kuras mērķis ir līdz 2030. gadam padarīt Eiropu par pasaules līderi šajā jomā.
- Tika paplašināts **Kultūras mantojuma mākonis**, un patlaban tajā ir iesaistītas 187 partnerorganizācijas, aptverot visas dalībvalstis un pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” asociētās valstis.
- Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena jūnijā Apvienoto Nāciju Organizācijas Okeānu konferencē iepazīstināja ar [Eiropas okeāna digitālā dvīņa](#) prototipu.
- Tika pieņemta [Starptautiskā digitālā stratēģija](#), kuras mērķis ir sadarbībā ar partneriem un sabiedrotajiem palielināt ES tehnoloģiju konkurētspēju un inovācijas spējas.

2.5. Partnerība ar dalībvalstīm

Attiecībā uz pētniecības un inovācijas pasākumiem **Atveseļošanas un noturības mehānismā** (ANM) ir sasniegts 351 ar pētniecību un inovāciju saistīts atskaites punkts un mērķrādītājs. Saskaņā ar [īpašu pētījumu par pētniecību un inovāciju ANM satvarā](#) ANM modelis ir izrādījies efektīvs pētniecības un inovācijas investīciju un pārveidojošu reformu veicināšanā visā ES. Attiecībā uz sinerģiju ar kohēzijas politiku Maltā un Lietuvā budžets tiek pārcelts no Eiropas Reģionālās attīstības fonda uz pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”.

Komisijas un dalībvalstu divpusējās sarunas visa gada garumā tika padziļinātas, īstenojot **pastiprinātu dialogu** ar Bulgāriju, Dāniju, Portugāli, Somiju un Spāniju. Papildus minētajam **politikas atbalsta instruments** turpināja palīdzēt dalībvalstīm un asociētajām valstīm reformēt to pētniecības un inovācijas sistēmas. Tika pabeigtas konkrētām valstīm paredzētas darbības attiecībā uz Bulgāriju, Čehiju, Somiju un Ukrainu. Tika rīkoti savstarpējas mācīšanās pasākumi par karjeru pētniecības jomā, valstu politiku attiecībā uz MI zinātnē, plaisas mazināšanu starp zinātni un politiku un sabiedrības iesaisti pētniecībā un inovācijā, iesaistot lielu skaitu valstu. Turklāt, lai palīdzētu dalībvalstīm un

ieinteresētajām personām uzlabot dzimumu līdztiesību Eiropas pētniecības telpā, tika publicēts trīs gadu [ziņojums “She Figures”](#).

Darbību sāka jaunais Eiropas Komisijas un **ESAO** [Zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas politikas kompass](#), kas vienotā platformā apkopo datus par pētniecības un inovācijas politikas iniciatīvām un tendencēm.

2.6. Globāla Eiropa

ES turpināja atbalstīt **Ukrainas** atveseļošanu, kopā ar Ukrainu, Itāliju un *UNESCO* izveidojot Starptautisko koalīciju zinātnē, pētniecībai un inovācijai Ukrainā.

Tika pastiprinātas arī partnerības ar **Āfrikas un Vidusjūras reģiona valstīm**, jo īpaši risinot sarunas par ES un **Nigērijas** zinātnes un tehnoloģiju nolīgumu un atjaunojot *PRIMA* nolīgumus ar **Jordāniju, Libānu un Maroku**. Tika padziļināta stratēģiskā sadarbība ar galvenajiem globālajiem partneriem, arī ar ES un **Indijas** Tirdzniecības un tehnoloģiju padomes starpniecību. Sadarbība ar **Latīņameriku un Karību jūras reģionu** paātrinājās līdz ar pirmo ES un *CELAC* ministru sanākumi par pētniecību un inovāciju.

Lai gan gada sākumā tika sekmīgi atjaunots **ES un ASV** Zinātnes un tehnoloģiju nolīgums, turpmākās ASV politikas izmaiņas ir ietekmējušas tādas svarīgas jomas kā klimatrīcība. Šajā ziņā ES uzturēja atklātu dialogu un pastiprināja daudzpusējas iniciatīvas, jo īpaši klimata un okeānu novērošanas jomā.

Šī apņemšanās ievērot **multilaterālismu** tika atspoguļota, pieņemot G20 *Tshwane* paketi, kas veicina atvērtu inovāciju, un pastiprinot ES lomu globālajā zinātnes diplomātijā. Papildus tam Komisija piedalījās Zemes novērojumu grupas 2025. gada globālā foruma un [Atlantijas okeāna pētniecības un inovācijas alianses](#) vadīšanā. Septembrī Komisija sarīkoja alianses forumu, kurā tika izveidots [Atlantijas piekrastes noturības bāku objektu tīkls](#) un [Zilā starppaaudžu programma](#). Iniciatīvas “**Misija – inovācija**” satvarā ES paātrināja pāreju uz tīru enerģiju, apzinot 101 ūdeņraža ielejas projektu 38 valstīs.

Pamatprogrammai “Apvārsnis Eiropa” ir izšķiroša nozīme [Global Gateway](#) prioritāro jomu atbalstīšanā.

2.7. Ar kodolenerģiju nesaistītas tiešās darbības, ko īsteno Komisijas Kopīgais pētniecības centrs (JRC)

JRC sagatavoja 824 zinātniski recenzētas publikācijas un 917 zinātnes politikai dokumentus un tehniskus dokumentus. Svarīgākie no tiem ir:

- [perspektīvas ziņojums par ģeneratīvo MI](#), kurā sniegta tālejoša analīze par tā pārveidojošo potenciālu ES, ieskaitot par sociālekonomisko ietekmi uz veselības aprūpi, izglītību, nodarbinātību un citām jomām;
- jaunas [JRC Robežu drošības laboratorijas](#) – laboratoriju tīkla, kas cieši sadarbojas ar ES tiesībsardzības iestādēm, – izveide;
- jauns [Migrācijas atlanta](#) izdevums, kurā sniegts saskaņots pārskats par migrāciju visā pasaulē;

- zinātnes politikai ziņojums par [pārejas uz aprites ekonomiku potenciāla apgūšanu energoietilpīgās nozarēs](#);
- [transporta nabadzības novēršanas centra](#) izveide, kas ļaus veikt intervences pasākumus un uzraudzīt progresu virzībā uz iekļaujošākām ES transporta sistēmām;
- [divi jauni atlanti par smalkajām daļiņām \(PM2.5\)](#), kas pirmo reizi ietver paplašināšanās procesā iesaistīto valstu pilsētas.

3. PAMATPROGRAMMAS “APVĀRSNIS EIROPA” UN *EURATOM* ĪSTENOŠANA UN UZRAUDZĪBA

3.1. Pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa” 2025. gadā. Svarīgākie notikumi un jaunas funkcijas

2025. gads bija zīmīgs ar vērienīgām plānošanas norisēm attiecībā uz pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” 2021.–2027. gadam pēdējiem trīs gadiem. Maijā tika pieņemta “galvenā” “Apvārsnis Eiropa” darba programma 2025. gadam, un decembrī tai sekoja “galvenā” darba programma 2026. un 2027. gadam. Abās darba programmās spēcīgs uzsvars tika likts uz vienkāršošanu, un ar otro programmu tika arī ieviesta horizontālu uzaicinājumu izmantošana stratēģiskās jomās.

Trešo valstu pievienošanās pamatprogrammai “Apvārsnis Eiropa”

[Asociēto valstu](#) skaits sasniedza 22 valstis. Gada laikā tika parakstīti vairāki asociācijas nolīgumi – Šveice un Ēģipte pievienojās visai pamatprogrammai “Apvārsnis Eiropa”, savukārt Korejas Republika pievienojās tās II pīlāram. Asociēto valstu kopējais darbības ieguldījums 2025. gadā bija 3,3 miljardi EUR, un kopš pamatprogrammas darbības sākuma tajā ir piedalījušies vairāk nekā 15 500 dalībnieku.

3.2. Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” vienkāršošana

2025. gads iezīmēja pagrieziena punktu ES pētniecības un inovācijas atbalsta vides vienkāršošanā.

Pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa” īstenoja tālāk norādītās praktiskās reformas, kas samazināja administrēšanu un paātrināja inovācijas rezultātus.

- Pakāpeniski tika ieviests **fiksētas summas finansējums**, tādējādi samazinot nepieciešamību ziņot par faktiskajām izmaksām un atvieglot dalību, jo īpaši MVU un jaunpienācējiem. Galvenie mērķi ir samazināt administratīvo sarežģītību labuma guvējiem un finansiālās kļūdas.
- Darba programmās tika ierosināts **mazāk tematu**, tiem bija īsāki apraksti un saīsināts darba programmas teksts. Tika arī ieviesti **atvērtāki temati**, vienlaikus saglabājot stratēģisko virzību.
- **Priekšlikumu prasības** tika racionalizētas, un tika prasīts mazāk sākotnējās informācijas par vairākiem ar politiku saistītiem aspektiem, kā rezultātā priekšlikumu veidlapa bija īsāka.

- Attiecībā uz 29 tematiem tika izmantota **divpakāpju novērtēšana**, tādējādi pieteikumu iesniedzēji vispirms varēja iesniegt īsākus priekšlikumus un pilni priekšlikumi bija jā sagatavo tikai tad, ja tie tika izvēlēti otrajam posmam. Lai novērstu potenciālu neobjektivitātes risku, daudzi īsie priekšlikumi tiek izvērtēti anonīmi.
- Darot darba programmu tekstu projektus publiski pieejamus, tika uzlabota **pārredzamība**.

Īstenošanas dialogi un reālās situācijas pārbaudes nodrošināja tiešu atgriezenisko saiti no jaunuzņēmumiem, pētniekiem un novatoriem par priekšlikumu iesniegšanas, izvērtēšanas un dotāciju pārvaldības procesa sastrēgumpunktiem, tādējādi palīdzot noteikt turpmākas vienkāršošanas prioritātes.

Īstenošana tika vienkāršota, izmantojot **uzlabotus digitālos rīkus**. Tika vēl vairāk uzlabots ES Finansējuma un iepirkumu portāla lietotājdraudzīgums un funkcionalitāte, un tika ieviesta jaunā mobilā lietotne *EU funding & me*. Šo procesu īstenoja, pamatojoties uz aptauju, kurā piedalījās 30 000 pieteikumu iesniedzēju un labuma guvēju.

3.3. Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” uzraudzības dati

Finansējuma iespējas

Avots: Komisijas iekšējās uzraudzības sistēmas, 6.1.2026.

2021.–2025. gada darba programmu satvarā izsludinātie 787 uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus aptvēra kopumā 3061 pētniecības tematu un 67,9 miljardu EUR budžetu.

Projektu priekšlikumi un sekmīguma rādītāji

Avots: Komisijas iekšējās uzraudzības sistēmas, 5.1.2026.

Interese par programmu joprojām bija liela – laikposmā no 2021. līdz 2025. gadam tika iesniegti **148 884 atbilstīgi priekšlikumi**¹. To kvalitāte kopumā saglabājās stabila, un vairāk nekā puse atbilstīgo priekšlikumu (57 %) sasniedza minimālo vērtēšanas punktu sliekšni.

Līdz 2026. gada janvārim finansēšanai bija atlasīti 21 329 priekšlikumi, un kopējais aplēstais ES ieguldījums bija 57,4 miljardi EUR. Sekmīgo priekšlikumu īpatsvars samazinājās līdz 14 % salīdzinājumā ar 15,3 % 2025. gada janvārī, bet saglabājās augstāks nekā pamatprogrammā “Apvārsnis 2020” kopumā (11,9 %).

Aptuveni 70 % priekšlikumu, kas pārsniedza finansējuma sliekšni, netika finansēti. Lai finansētu visus attiecīgos 2021.–2025. gadā iesniegtos priekšlikumus, papildus būtu nepieciešami aptuveni 118,5 miljardi EUR.

ES finansētie projekti

¹ Tādu atbilstīgu priekšlikumu skaits, kas iesniegti tikai saistībā ar slēgtiem un pilnīgi izvērtētiem uzaicinājumiem.

Līdz 2025. gada beigām, **izmantojot 19 456 dotācijas**, tika piešķirti **52,8 miljardi EUR**. Vidējais dotāciju apmērs stabili saglabājās 2,7 miljonu EUR apmērā, kas ir vairāk nekā pamatprogrammā “Apvārsnis 2020” (2,3 miljoni EUR²), ar vidēji sešiem dalībniekiem katrā projektā.

Eiropas Inovācijas padome (EIP) ietver arī kapitālieguldījumu instrumentu – **EIP fondu**, kas ir paredzēts inovatīvākajiem jaunuzņēmumiem un augošajiem uzņēmumiem. Papildus turpmāk redzamajā tabulā norādītajiem skaitliskajiem datiem EIP fonds pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” labuma guvējiem ir apstiprinājis kapitālieguldījumus vairāk nekā 2,3 miljardu EUR apmērā, no kuriem līdz šim ir izmaksāti 931,9 miljoni EUR³.

Programmas daļa	Atbilstīgie priekšlikumi	Pieņemtie priekšlikumi	Sekmīgo priekšlikumu īpatsvars (% no atbilstīgajiem)	Augstas kvalitātes priekšlikumu īpatsvars (% no atbilstīgajiem)	Parakstītās dotācijas	ES ieguldījums dotācijās, par kurām parakstīti nolīgumi (miljonus EUR)	Vidējais dotācijas apmērs (miljonus EUR)
1. pīlārs – “Zinātnes izcilība”							
Eiropas Pētniecības padome (ERC)	41 431	5781	14 %	27 %	5651	10 199	1,8
Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības (MSCA)	56 730	8152	14 %	82 %	6692	3893	0,6
Pētniecības infrastruktūras	402	170	42 %	86 %	179	1230	6,9
II pīlārs – “Globāli izaicinājumi un Eiropas rūpniecības konkurētspēja”							
1. kopa – “Veselība”	2753	640	23 %	55 %	657	5269	8
2. kopa – “Kultūra, jaunrade un iekļaujoša sabiedrība”	2460	339	14 %	59 %	350	1178	3,4
3. kopa – “Civīlā drošība sabiedrībai”	1533	183	12 %	64 %	194	820	4,2
4. kopa – “Digitālā joma, rūpniecība un kosmos”	6947	1287	19 %	74 %	1169	8426	7,2
5. kopa – “Klimats, enerģētika un mobilitāte” (ieskaitot Jaunā Eiropas	7093	1264	18 %	61 %	1311	9135	7

² MVU instruments nav iekļauts.

³ Plašāku informāciju par EIP fonda atbalstītajiem uzņēmumiem sk. [2025. gada EIP ietekmes ziņojumā](#).

Programmas daļa	Atbilstīgie priekšlikumi	Pieņemtie priekšlikumi	Sekmīgo priekšlikumu īpatsvars (% no atbilstīgajiem)	Augstas kvalitātes priekšlikumu īpatsvars (% no atbilstīgajiem)	Parakstītās dotācijas	ES ieguldījums dotācijās, par kurām parakstīti nolīgumi (miljonus EUR)	Vidējais dotācijas apmērs (miljonus EUR)
“Bauhaus” mehānismu)							
6. kopa – “Pārtika, bioekonomika, dabas resursi, lauksaimniecība un vide”	4114	845	21 %	71 %	839	4938	5,9
III pīlārs – “Inovātīva Eiropa”							
Eiropas Inovācijas padome (EIP)	20 340	1417	7 %	33 %	1330	3532	2,7
Eiropas inovācijas ekosistēmas	1502	275	18 %	58 %	282	304	1,1
Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT) ⁴	40	36	90 %	100 %	35	2115	60,4
Dalības paplašināšana un Eiropas Pētniecības telpas stiprināšana							
Dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana	3165	831	26 %	77 %	657	1487	2,3
Eiropas pētniecības un inovācijas sistēmas reformēšana un pilnveidošana	374	109	29 %	69 %	110	236	2,1
“Apvārsnis Eiropa” kopā	148 884	21 329	14 %	57 %	19 456	52 760	2,7

1. tabula. Priekšlikumi un dotācijas, par kurām parakstīti līgumi, pa programmas daļām 2021.–2025. gadā (avots: pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” priekšlikumu un projektu infopaneļi, 5.1.2026. dati)

ES politikas prioritāšu risināšana

Avots: pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” izpildes pārskats.

Pētniecībai un inovācijai ir būtiska nozīme zaļās pārkārtošanās paātrināšanā. Līdz šim pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa” tiek īstenota pietiekamā apjomā, lai sasniegtu tās

⁴ Šis rādītājs attiecas tikai uz dotācijām, ar kurām tiek izveidotas EIT zināšanu un inovāciju kopienas, kuru uzdevums pēc tam ir īstenot darbības.

mērķrādītāju, t. i., 35 % no izdevumiem piešķirt klimata pārmaiņu novēršanai, taču būs vajadzīgs turpmāks darbs, lai sasniegtu citu mērķrādītāju – 10 % izdevumu atvēlēt bioloģiskajai daudzveidībai 2026. un 2027. gadā.

Saskaņā ar aplēsēm 2025. gadā 58,7 miljoni EUR tika piešķirti arī projektiem, kuru galvenais mērķis ir uzlabot dzimumu līdztiesību, un aptuveni 1848 miljoni EUR – projektiem, kas veicina dzimumu līdztiesību.

Pieteikumu iesniedzēji un labuma guvēji

Avots: Komisijas iekšējās uzraudzības sistēmas, 5.1.2026.

Pirmajos piecos programmas darbības gados tās atbalstītajos projektos darbojās **31 006 unikāli dalībnieki** no **175 dažādām valstīm**, t. sk. 35 %⁵ no mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU). Vidēji katrs dalībnieks piedalās 3,9 projektos.

Pamatprogrammas **jaunie dalībnieki** (jaunpienācēji) veido 55 % no visiem dalībniekiem salīdzinājumā ar 54 % pirms gada. Tomēr to dalības rādītājs (t. i., vidējais to projektu skaits, kuriem katrs dalībnieks ir pievienojies) joprojām ir zemāks nekā to dalībnieku rādītājs, kuri projektos piedalās ilgāk (1,2 sal. ar 5). Jaunpienācēji galvenokārt pārstāv privāto sektoru (daudzi no tiem ir MVU), un līdz šim tiem ir piešķirti 16,7 % no visiem pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” līdzekļiem.

Lielākā daļa dalībnieku pārstāv augstākās izglītības iestādes (35 %) un saņem lielāko finansiālo ieguldījumu (19 miljardi EUR). Privātā sektora struktūras un pētniecības organizācijas veido attiecīgi 30 % un 22 % no dalībniekiem un saņem attiecīgi 13,5 miljardus un 14 miljardus EUR.

Dalībnieki no dalībvalstīm veido 80 % no visiem iesniegtajiem atbilstīgajiem pieteikumiem, un 19 % dalībnieku ir no paplašināšanas valstīm. Kopumā dalībvalstīm tika piešķirti 47,3 miljardi EUR jeb 89,6 % no finansējuma. Paplašināšanas dalībvalstīm⁶ tika piešķirts 13,1 % līdzekļu, un tas ir vairāk nekā tām pašām valstīm pamatprogrammā “Apvārsnis 2020”.

Ziņošanas metode pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” asociētajām valstīm ir pielāgota turpmāk redzamajā tabulā, lai atspoguļotu datumu, kurā asociācijas nolīgums stājās spēkā.

Valstu grupa	Pieteikumi atbilstīgos priekšlikumos	% no visiem pieteikumiem	Sekmīgo pieteikumu īpatsvars	Dalība parakstītās dotācijās	% no visiem dalībniekiem	ES ieguldījums parakstītās dotācijās (miljonos EUR)	% no kopējā ES ieguldījuma parakstītās dotācijās
Dalībvalstis (DV)	518 481	80 %	18 %	99 895	83 %	47 292	89 %

⁵ No unikālajiem dalībniekiem.

⁶ Tikai dalībvalstis (Bulgārija, Čehija, Grieķija, Horvātija, Igaunija, Kipra, Latvija, Lietuva, Malta, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovēnija, Slovākija un Ungārija).

<i>Valstis, uz kurām neattiecas paplašināšanas pasākumi</i>	395 074	61 %	19 %	79 093	66 %	40 371	76 %
<i>Paplašināšanas valstis</i>	123 407	19 %	16 %	20 802	17 %	6 921	13 %
Asociētā valsts (bez Šveices)	61 637	10 %	15 %	8613	7 %	4470	8,5 %
Šveice – asociētā valsts	2690	0,4 %	14 %	75	0,1 %	92	0,2 %
Šveice – neasociētā trešā valsts	12 101	2 %	21 %	2827	2 %	126	0,2 %
Trešās valstis	49 748	8 %	20 %	9062	7 %	780	1 %
KOPĀ	644 657	—	—	120 472	—	52 761	—

2. tabula. Pieteikuma iesniedzēju un labuma guvēju izcelsmes valsts

Galvenie ietekmes ceļi

Avots: GIC infopanelis, 5.1.2026. dati.

Galvenie ietekmes ceļi (GIC) pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa” tika ieviesti, lai, izmantojot īstermiņa, vidēja termiņa un ilgāka termiņa rādītājus, sekotu līdz programmas panāktajai ietekmei.

Dati sagatavoti, galvenokārt pamatojoties uz projekta periodiskās ziņošanas sistēmu. Šīs analīzes laikā tika noslēgti 2664 projekti (14 %), un 40 % projektu bija pabeigts vismaz viens periodiskais pārskats. Tā kā, lai gūtu jēgpilnus rezultātus, saistībā ar gandrīz visiem vidēja termiņa un ilgtermiņa rādītājiem vispirms ir jāpabeidz ievērojams projektu skaits, šajā iedaļā uzmanība ir pievērsta tikai īstermiņa rādītājiem.

Zinātniskā ietekme

- Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” projektos līdz šim ir ziņots par 18 478 zinātniski recenzētām publikācijām (1. GIC).
- Pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa” ir iesaistīti 126 407 pētnieki karjeras sākumposmā (2. GIC), un 44 % no tiem ir sievietes.
- No pamatprogrammas satvarā radītajiem pētniecības rezultātiem (publikācijas, datu kopas, programmatūra) 80,8 % tika darīti pieejami, nodrošinot to atklātu piekļuvi ar labuma guvēju starpniecību (3. GIC).

Ietekme uz sabiedrību

- Vairāk nekā 99 % no visiem pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” tiešajiem rezultātiem ir norādīti kā būtiski kādai no ES politikas prioritātēm – vai nu Komisijas 2019.–2024. gada prioritātēm, ilgtspējīgas attīstības mērķiem, vai ar pielāgošanos klimata pārmaiņām / klimata pārmaiņu mīkstināšanu saistītajiem mērķiem (4. GIC)⁷.
- ES misiju projektu satvarā ir sagatavotas 206 zinātniski recenzētas publikācijas un 284 inovatīvi rezultāti (5. GIC).
- 41 % projektu ietver strukturētus mehānismus, lai iesaistītu sabiedrību vai tiešos lietotājus pētniecības un inovācijas satura līdzradīšanā (6. GIC).

Ekonomiskā/tehnoloģiskā ietekme

- Ir ziņots, ka projektiem ir 7645 inovatīvi rezultāti (produkti, procesi, metodes u. c.). Turklāt labuma guvēji jau ir deklarējuši 283 nekonfidenciālus intelektuālā īpašuma tiesību rezultātus, no kuriem 94 ir patenti pieteikumi, un paredzams, ka šis skaits palielināsies, tiklīdz tiks atcelta vairumam pieteikumu piemērotā konfidencialitātes prasība (7. GIC).
- Finansētie projekti atbalsta vismaz 95 798 darbvieta (pilnslodzes ekvivalenta darbinieki) iesaistītajās juridiskajās personās (8. GIC).
- Papildus ES sākotnējam ieguldījumam projekta dalībnieki ir veikuši tiešus līdzieguldījumus vismaz 12,9 miljardu EUR apmērā (9. GIC).

Uzmanības centrā – Eiropas partnerības

Avots: pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” projektu infopanelis, 5.1.2026. dati.

2025. gada beigās bija aktīvas 54 Eiropas partnerības. Par divām no tām līgums bija jāparaksta 2026. gada janvārī un par četrām – vēlāk. Kopumā visu partnerību satvarā tika parakstīti līgumi par 1345 dotācijām, iesaistot 9568 unikālus dalībniekus un nodrošinot ES ieguldījumu 12,5 miljardu EUR apmērā.

Kopš 2021. gada **10 aktīvi kopuzņēmumi**⁸ ir parakstījuši līgumus par 701 dotāciju par kopējo summu **6,7 miljardu EUR** apmērā un iesaistījuši 5350 unikālus dalībniekus. Turklāt **4,3 miljardi EUR** no pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” finansējuma tika izlietoti, lai atbalstītu **11 kopīgi plānotas partnerības**, piešķirot 635 dotācijas 4944 dažādām organizācijām. Attiecībā uz **līdzfinansētām partnerībām** ir parakstīti 18 dotāciju nolīgumi par kopējo summu 1,5 miljardu EUR apmērā, kuros iesaistīti 754 unikāli dalībnieki.

Uzmanības centrā – ES misijas

Avots: pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” priekšlikumu un projektu infopaneli, 5.1.2026. dati

⁷ JRC un EIT aprēķinā nav iekļauti.

⁸ Institucionalizēta partnerība saskaņā ar LESD 187. pantu.

2025. gada darba programmā tika izsludināti deviņi misiju uzaicinājumi. Laikposmā no 2021. līdz 2025. gadam ar misiju uzaicinājumiem tika piesaistīti 1515 atbilstīgi priekšlikumi. Tika parakstīts 321 dotācijas līgums, kurā bija iesaistīti 3845 labuma guvēji un kuru kopējā summa bija 2,48 miljardi EUR.

3.4. Padziļināta analīze: pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” uzraudzības ātrie apskati un citi pētījumi

2025. gadā tika publicēti vairāki tematiski ziņojumi par pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” īstenošanu un rezultātiem:

- uzraudzības ātrais apskats, kurā sniegts [pārskats par dzimumu līdztiesību ES pētniecības un inovācijas programmās](#);
- uzraudzības ātrais apskats par [pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” ieguldījumu piecās ES misijās](#);
- pētījums, kurā [skaitliski aprēķināti pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” radītie vidiskie ieguvumi](#), jo īpaši enerģijas vai resursu ietaupījumi;
- pētījums, kurā novērtēta [pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” makroekonomiskā ietekme](#) uz IKP un nodarbinātību;
- uzraudzības ātrais apskats par [tehnoloģiju gatavības līmeņu izmantošanu pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa”](#);
- pētījums, kurā izvērtēti [20 gadus ilgie ES finansētie \(civīlie\) drošības pētījumi](#).

“Apvārsnis Eiropa” – starpposma izvērtēšana

Aprīlī Komisija publicēja pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” [starpposma izvērtējumu](#). Paziņojums tika nosūtīts arī Eiropas Parlamentam un Padomei, sniedzot informāciju par [gūto pieredzi un turpmākas rīcības priekšlikumus](#). Galvenie konstatējumi liecina par pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” spēcīgo ietekmi, ko rada taustāmas inovācijas un tās zinātniskā izcilība. Programma pastiprina inovācijas ietekmi, jo katrs ar EIP fonda starpniecību ieguldītais eiro piesaista vairāk nekā trīs eiro privātās investīcijās. Arī paplašināšanās procesā iesaistīto dalībvalstu līdzdalības pamatprogrammā “Apvārsnis 2020” īpatsvars ir palielinājies no 47 % līdz 58 %.

Ietekmes novērtējums un priekšlikums par turpmāko pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” un Eiropas Konkurētspējas fondu

Komisija arī publicēja [ietekmes novērtējumu par nākamo pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” \(2028.–2034. gadam\) un par jaunu Eiropas Konkurētspējas fondu](#). Pēc tam Komisija pieņēma priekšlikumus par abām savstarpēji saistītajām programmām, kas atbalstīs visu inovācijas ceļu no laboratorijas līdz tirgum. Komisija šos priekšlikumus pieņēma jūlijā, un patlaban likumdevēji tos apspriež.

3.5. Izplatīšana un izmantošana

Komisija turpināja vadīt un pilnveidot [pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” rezultātu platformu](#) un [veicināšanas pakalpojumu \(Booster\)](#), lai atbalstītu pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” labuma guvējus to rezultātu izplatīšanā un izmantošanā.

Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” rezultātu platformā tika augšupielādēti 569 jauni rezultāti un aktīvi atbalstīti 25 uzņēmumi to ceļā uz ienākšanu tirgū, piešķirot īpašu finansējumu un dodot iespējas piedalīties ieguldītāju pasākumos. *Booster* sniedza 764 pakalpojumus 1602 labuma guvējiem, sākot no izplatīšanas un beidzot ar atbalstu ienākšanai tirgū.

Komisija sagatavoja vairākas [CORDIS](#) publikācijas, tostarp 20 tematiskos kopumus, 10 videomateriālus “Rezultāti īsumā” un 10 *CORDIS* *Discovery* raidierakstus.

3.6. Euratom programmas īstenošana un uzraudzība

Pēc Komisijas [priekšlikuma](#) Padome pieņēma lēmumu par [Euratom pētniecības un apmācības programmas pagarinājumu](#) 2026. un 2027. gadam, pamatojoties uz 2021.–2025. gada programmas [starpposma izvērtējumu](#).

Programmas 2021.–2025. gadam kopējais budžets ir 1,38 miljardi EUR. To īsteno ar tiešajām un netiešajām darbībām, kas veido attiecīgi 38,5 % un 61,5 % no budžeta. Netiešo darbību sadaļā līdz 2025. gada beigām bija parakstīti līgumi par 61 projekta dotāciju, to skaitā par četrām līdzfinansētām partnerībām. Tie pulcēja 578 unikālus dalībniekus un veidoja 816 miljonus EUR *Euratom* iemaksās.

Septembrī Komisija nāca klajā ar priekšlikumu nākamajai *Euratom* pētniecības un apmācības programmai (2028.–2032. gadam).

a) Kopīgā pētniecības centra īstenošanās ar kodolenerģiju saistītās tiešās darbības

2025. gadā *JRC* iesniedza 102 zinātniski recenzētus rakstus par kodolpētniecības tematiem, 90 tehniskos ziņojumus, trīs atsauces materiālus un trīs validētas metodes, kas iekļautas starptautiskajās kodolbibliotēkās, četras tehniskās sistēmas, kuru mērķis ir pastiprināt aizsardzības pasākumus kodolenerģijas jomā, un vienu ieguldījumu starptautiskajos standartos.

JRC ir devis ieguldījumu [mazo modulāro reaktoru \(MMR\) stratēģiskajā rīcības plānā](#), kuru apstiprinājusi Eiropas MMR rūpniecības alianse un kura mērķis ir līdz 2030. gadam veicināt to drošu izstrādi un ieviešanu.

b) Euratom pētniecības un apmācības programmas netiešās darbības

Komisija uzsāka iniciatīvas, kuru mērķis ir novērst specializētu kodolprasmju trūkumu, jo īpaši kodoldrošuma, inovatīvu tehnoloģiju un radioloģiskās aizsardzības jomā. [Projekts Skills4Nuclear](#) atbalsta kvalificēta darbaspēka attīstību esošajām un jaunajām kodoltehnoloģijām. Vienlaikus [PIANOFORTE līdzfinansētā partnerība](#) ar 108 partneriem 26 valstīs izsludināja trešo transnacionālo atklāto uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus un atlasīja sešus jaunus projektus. [EURAD 2 līdzfinansētā partnerība](#) vēl vairāk nostiprināja Eiropas spējas, uzsākot tās mobilitātes programmu.

4. PERSPEKTĪVA 2026. GADAM

Komisijas mērķis 2026. gadā ir stiprināt Eiropas pētniecības un inovācijas ekosistēmu, izmantojot **Eiropas Inovācijas aktu** un **Eiropas Pētniecības telpas aktu**. Tie paātrinās inovācijas ieviešanu tirgū, saskaņos ES un valstu prioritātes un palīdzēs sasniegt 3 % no IKP pētniecības un inovācijas investīciju mērķrādītāju visā ES. Šīs iniciatīvas palīdzēs inovatīvas idejas ieviest tirgū visās nozarēs, samazinot sadrumstalotību, un uzlabos pētnieku, zināšanu un tehnoloģiju brīvu apriti.

2026. gadā tiks izveidots **Eiropas Fonds augošiem uzņēmumiem**, kura finansējums būs vairāki miljardi euro un kas atbalstīs Eiropas daudzsološākos stratēģisko tehnoloģiju uzņēmumus, un **Progresīvo materiālu akts**, kura mērķis ir paātrināt inovāciju un progresīvo materiālu plašāku izmantošanu. Jaunas pētniecības un inovācijas iniciatīvas tiks uzsāktas arī tādās jomās kā **mākslīgais intelekts, akumulatori, piekļuve datiem, veselība, klimats, lauksaimniecība, lauku attīstība, bioloģiskā daudzveidība, okeāni un ūdensresursu noturība**.